

**ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СПОРТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

Томенко Олександр, Красілов Андрій

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Аннотація

Путем інтерв'ю і аналізу документальних матеріалів розкриваються зміст і особливості освітньої діяльності Спортивного комітету України як неправительственої організації, яка стосується розвитку неолімпійських видів спорту. На сьогодні для популяризації неолімпійських видів спорту проведено 18 освітніх заходів. Найбільш масовими були Академія СКУ - розділ «Спортмедіакап» (2014, Київ), семінари з маркетингу і збору коштів, а також розділ «Спорткемп» в Десні.

Ключеві слова: Спортивний комітет України, неолімпійські види спорту, освітні проекти.

Annotation

By interviewing and analysis of documentary materials disclosed the contents and features of the educational activities of the Sports Committee of Ukraine as a non-governmental organization that is concerned with the development of non-Olympic sports. To date conducted 18 educational events of the Sports Committee for popularization of non-Olympic sports in the regions and the country in General. The biggest among them are the Academy SKU - Section "Sportmediacap" (2014, Kyiv), marketing and fundraising seminars, as well as a section of "Sportkamp" in Desna.

Key words: The Sports Committee of Ukraine, of non-Olympic sports, educational projects.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими темами. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стрімке зростання популярності неолімпійського спорту в Україні й значні досягнення наших спортсменів, які представляють неолімпійські види спорту на міжнародному рівні, пояснюються тим, що існує певна система його управління й організації. У вітчизняній науково-методичній літературі достатньо повно представлена ієрархія управління неолімпійським спортом в Україні з боку держави та громадських організацій [3], правове регулювання діяльності відповідних спортивних організацій [4], але діяльність Спортивного комітету України розглянута лише фрагментарно [6; 7; 8], а організації освітніх проектів і програм взагалі не приділено уваги. Тому, на наш погляд, необхідно розкрити основні напрями освітньої діяльності цієї організації в системі неолімпійського спорту.

Спортивний комітет України (СКУ) – це громадська організація, метою якої є сприяння розвитку видів спорту, що не входять до програми Олімпійських, Паралімпійських ігор, підтримка діяльності громадських організацій, що сприяють розвитку

даних видів спорту, координація їх діяльності [1; 3; 5]. Він представляє Україну у міжнародних спортивних організаціях, на всевітніх і європейських іграх з неолімпійських видів спорту, бере участь у наданні спортивним федераціям з неолімпійських видів спорту статусу національної спортивної федерації, співпрацює з федераціями з неолімпійських видів спорту [1]. До складу СКУ входять близько 43 спортивних федерацій з неолімпійських видів спорту [5].

Мета: визначити особливості освітньої діяльності Спортивного комітету України як громадської організації, що опікується розвитком неолімпійських видів спорту.

Матеріал і методи дослідження. Для досягнення цілей дослідження ми використали комплекс методів, серед яких:

- Аналіз та узагальнення науково-методичної літератури та матеріалів мережі Інтернет.
- Аналіз документальних матеріалів.
- Соціологічні методи (інтерв'ювання).

Протягом дослідження проаналізовано спеціальну літературу та on-line версії закордонних бібліотек, установчі документи Спортивного комітету України і документи з його діяльності, а також матеріали офіційних електронних джерел.

Аналіз документальних матеріалів був проведений в архіві Спортивного комітету України для визначення особливостей освітньої діяльності та проведених заходів. Нами проаналізовані документи зі створення та діяльності СКУ (регламент, протоколи настановної сесії, статут, щорічні інформаційно-статистичні звіти тощо). Для визначення особливостей діяльності СКУ ми застосували напівстандартизовані інтерв'ю та бесіди з керівництвом організації: віце-президентом Олександром Мандріком і виконавчим директором Олександром Брикульським.

Результати дослідження та їх обговорення. Проведений нами аналіз документальних матеріалів (статут СКУ) свідчить, що метою діяльності СКУ є сприяння розвитку видів спорту, що не входять до програми Олімпійських, Паралімпійських ігор, підтримка громадських організацій, що сприяють розвитку даних видів спорту, координація їх діяльності.

Для досягнення мети СКУ: сприяє діяльності громадських організацій з видів спорту, що не входять до програми Олімпійських ігор, бере участь у розвитку і захищає олімпійський рух в Україні стосовно питань, пов'язаних з видами спорту і видами програм, що не входять до програми Олімпійських ігор, а також, поряд із ще чотирнадцятьма напрямами роботи, бере участь в організації та проведенні семінарів, конгресів, науково-практичних конференцій, що пов'язані з діяльністю СКУ; бере участь у дослідницькій та освітній діяльності в сфері спорту тощо.

За даними віце-президента СКУ Олександра Мандріка та виконавчого директора Олександра Брикульського СКУ, – це гнучка структура, яка має ознаки ієрархічної. Їй одночасно притаманні вертикальні і горизонтальні зв'язки між керівними органами, що дозволяє оперативно приймати управлінські рішення, успішно співпрацювати як із органами державної влади, так і з громадськими організаціями, федераціями з видів спорту. На постійній основі у комітеті діють чотири комісії: комісія з питань бюджету, комісія з питань PR, спортивна комісія та комісія з розвитку дитячо-юнацького спорту. Особливе місце у роботі комітету займає виконавча дирекція, яку очолює Олександр Брикульський. На його думку, одним з основних напрямів діяльності Спортивного комітету України є освітній.

З метою розвитку неолімпійських видів спорту СКУ реалі-

зовує такі програми: спеціальні освітні семінари для представників товариств й організацій, діяльність яких пов'язана з неолімпійськими видами спорту, спортивних федерацій, тренерів, суддів і спортивних керівників; академії та освітні програми для навчальних закладів різного рівня (університетів, коледжів, шкіл, спортивних клубів); конференції зі спортивної науки.

На підставі аналізу документальних матеріалів та інтерв'ювання виконавчого директора СКУ О.Брикульського нами досліджувалася хронологія зародження та особливості розвитку семінарів і академій СКУ. Загалом вже проведено 18 таких заходів. Їх основними цілями є освітні, але не менш важливим вважається мотивування фахівців до використання досвіду й отриманих знань, для популяризації неолімпійських видів спорту у своїх регіонах. У 2011 році у м. Київ було реалізовано 5 з них: семінари з управління спортивними організаціями, з маркетингу та фандрайзингу, з організації ефективного тренувального процесу, з підготовки спортсменів вищих досягнень, з організації спортивних подій і висвітлення їх у ЗМІ загальною кількістю 150 учасників (табл. 1).

У 2012 секціями «Маркетинг та фандрайзинг» та «Підготовка спортсменів вищих досягнень» розпочато проведення освітніх заходів Академії СКУ. У них взяли участь близько 70 осіб.

З 2013 року робота Академії СКУ набула більших обсягів виходячи з проведення секцій «Психологічний супровід підготовки спортсменів і робота прес-служби спортивної організації», «Правова допомога щодо змін до статутів федерацій», «Маркетингові стратегії розвитку спорту», які, як правило, проводилися у м. Київ (табл. 1).

У 2014 році реалізовано секції: «Спортмедіакап», «Порядок

Порівняльна характеристика семінарів і академій, проведених СКУ

Семінар / сесія	Терміни проведення, місце	Кількість учасників
Семінар з управління спортивними організаціями	23-25 вересня 2011, м. Київ	30
Семінар з маркетингу та фандрайзингу	07-09 жовтня 2011, м. Київ	30
Семінар з організації ефективного тренувального процесу	21-23 жовтня 2011, м. Київ	30
Семінар з підготовки спортсменів вищих досягнень	11-13 листопада, 2011 м. Київ	30
Семінар з організації спортивних подій та висвітлення їх у ЗМІ	25-27 листопада, 2011 м. Київ	30
Академія СКУ. Секція «Маркетинг та фандрайзинг»	03–04.11.12, м. Київ	35
Академія СКУ. Секція «Підготовка спортсменів вищих досягнень»	08.12.12 09.12.12, м. Харків	35
Академія СКУ. Секція «Психологічний супровід підготовки спортсменів та робота прес-служби спортивної організації»	22–23 червня 2013, м. Київ	38
Академія СКУ. Секція «Правова допомога щодо змін до статутів федерацій»	15-17 листопада, 2013 м. Київ	30
Академія СКУ. Секція «Маркетингові стратегії розвитку спорту»	06 – 08 грудня 2013 м. Київ	38
Академія СКУ. Секція «Спортмедіакап»	02 липня 2014 м. Київ	40
Академія СКУ. Секція «Порядок використання коштів на проведення заходів СКУ»	05 липня 2014 м. Київ	40
Академія СКУ. Секція «Спорт Кемп»	25 жовтня 2014 м. Київ	40
Академія СКУ. Наукова конференція «Спорт та сучасне суспільство»	05 березня 2015 м. Київ	40
Академія СКУ. Секція «Спортмедіакап»	02 липня 2015, м. Київ	30
Академія СКУ. Секція «Спорткемп» – семінар для інструкторів зі спеціальної фізичної підготовки ЗСУ в Десні	06 - 12 липня 2015, смт. Десна	65
Академія СКУ. Секція «Військово-спортивна підготовка»	16 – 21 листопада 2015, смт. Десна	40
Академія СКУ. Секція «Спеціальна фізична підготовка»	23-30 листопада 2015, м. Київ	40

використання коштів на проведення заходів СКУ», «Спорт Кемп» для 120 учасників. За 2015 рік проведено 5 секцій Академії, де узяли участь 215 осіб. Причому їх тематика розширилася до актуальних питань спеціальної фізичної підготовки у Збройних Силах України, дві з них пройшли в смт. Десна. Кількість учасників від спортивних федерацій не була обмеженою, але СКУ брав на себе видатки на проживання та проїзд, тільки 2–3 учасникам від кожної федерації з виду спорту.

Програма семінарів та акаде-

мій є досить гнучкою, але частіше складається з лекцій і групових дискусій зі спеціальних напрямів. Учасникам інколи пропонується подати короткі повідомлення про свій досвід, кращі з яких презентуються іншим учасникам. На думку О. Мандріка, для забезпечення максимального ефекту освітніх заходів слід проводити моніторинг зацікавлень фахівців та постійно враховувати законодавчі інновації щодо сфери спорту.

В контексті освітньої діяльності СКУ проведено наукову кон-

ференцію «Спорт та сучасне суспільство», присвячену розгляду соціальних теорій, що стосуються розвитку неолімпійського спорту, його ідеалів і їх практичної реалізації, зміни соціальних норм, цінностей суспільства, проблемної ролі спортсмена в суспільстві, питанням насильства й агресії, расизму й націоналізму у спорті, відносин з релігією та ін.

Однією з ключових на конференції була тематика міжнародних відносин, політичних аспектів, що впливають на розвиток неолімпійського руху, діяльності

державних і недержавних організацій, пов'язаних з ним і федераціями з видів спорту. Крім того, на конференції був висвітлений напрям бізнесу й спортивного маркетингу, який як правило, стосується вивчення особливостей спонсорства, промоутерства, контрактів, управлінських й організаційних аспектів олімпійського і спортивного руху.

З кожним роком посилюється роль мас-медіа в неолімпійському русі. Передусім у зв'язку зі збільшенням аудиторії, охопленої засобами масової інформації. Тому в програмі освітніх заходів СКУ учасниками поглиблено вивчаються тенденції й технології висвітлення спортивних подій та олімпійського руху у ЗМІ, кіноіндустрії, Інтернет-комунікаціях.

Висновки

1. Згідно зі статутом СКУ, освітній напрям є одним з основних у діяльності організації, що бере участь у проведенні семінарів, конгресів, науково-практичних конференцій, що пов'язані з діяльністю СКУ, проводить дослідницьку та освітню діяльність в сфері спорту.

2. Практична реалізація освітнього напрямку роботи СКУ полягає у проведенні наступних освітніх програм: спеціальні освітні семінари для представників товариств й організацій, діяльність яких пов'язана з неолімпійськими видами спорту, спортивних федерацій, тренерів, суддів і спортивних керівників; академії та освітні програми для

навчальних закладів різного рівня (університетів, коледжів, шкіл, спортивних клубів); конференції зі спортивної науки.

3. На сьогоднішній день проведено 18 освітніх заходів Спортивного комітету України для популяризації неолімпійських видів спорту у регіонах і країні в цілому. Найбільш масовими були Академія СКУ: Секція «Спортмедіакап» (2014 р., м. Київ), семінари з маркетингу та фандрайзингу (по 40 учасників кожен), а також Секція «Спорткемп» – семінар для інструкторів зі спеціальної фізичної підготовки ЗСУ в Десні (65 учасників).

Перспективи подальших досліджень полягають у наданні практичних рекомендацій з удосконалення освітньої діяльності СКУ на основі вивчення досвіду Міжнародної олімпійської академії та Олімпійської академії України.

Література

1. Вісник спортивного комітету України / Спортком. – К., 2010. – № 2. – 66 с.
2. Вісник спортивного комітету України / Спортком. – К., 2011. – № 2. – 56 с.
3. Долбишева Н.Г. Ієрархія управління неолімпійського спорту в Україні / Н.Г. Долбишева // Теорія і практика фізичного виховання : [науково-методичний журнал]. – 2012. – С. 393-400.
4. Репкіна Ю.М. Адміністративно-правові основи регулювання фізичної культури

та спорту : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Ю.М. Репкіна. – Київ, 2010. – 19 с.

5. Спортивний комітет України : [Електронний ресурс] // Режим доступу до дж. : <http://www.scu.org.ua>.
6. Томенко О.А. Особливості висвітлення проблем розвитку неолімпійських видів спорту у вітчизняних засобах масової інформації / О.А. Томенко // Стратегічне управління розвитку фізичної культури і спорту. Матеріали III регіональної науково-практичної інтернет-конференції за участю міжнародних спеціалістів: ХДФК, 2015. – С.157-162.
7. Томенко О.А. Ступінь відображення проблем розвитку неолімпійських видів спорту у вітчизняних друкованих засобах масової інформації / О.А. Томенко, С.В. Чередніченко // Фізичне виховання в контексті сучасної освіти. Матеріали X Міжнародної науково-методичної конференції. - КНАУ, 2015. – С. 114-116.
8. Томенко О.А. Організаційна структура та особливості діяльності Спортивного комітету України / О.А. Томенко // Слобожанський науково-спортивний вісник. – № 5. – 2015. – С. 34–37.

